21.12.2017

Lakivaliokunnalle

Sisäministeriön kirjallinen asiantuntijalausunto, KAA 3/2016 vp Äitiyslaki

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt sisäministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa kansalaisaloitteesta KAA 3/2016 vp, jossa ehdotetaan äitiyslain säätämistä, siltä osin kuin ehdotetussa viitataan kansalaisuuslakiin. Lisäksi on pyydetty lausuntoa siitä, edellyttääkö ehdotettu äitiyslaki muutoksia kansalaisuuslakiin.

Sisäministeriö lausuu ehdotuksesta seuraavaa.

Ehdotetussa äitiyslain 52 §:ssä säädettäisiin siitä, miten äitiyslakia on sovellettava lapsen kahteen äitiin seuraavissa kansalaisuuslain (359/2003) mukaisissa tapauksissa:

- Kansalaisuuslain 9 § koskee sitä, millä edellytyksillä lapsi saa syntyessään Suomen kansalaisuuden mm. sillä perusteella, että hänen äitinsä tai isänsä on Suomen kansalainen.
- Kansalaisuuslain 12 §:n 2 momentti koskee kansalaisuudeltaan tuntemattomien vanhempien lasta.
- Kansalaisuuslain 26 § koskee eräitä tapauksia, joissa ulkomaalainen saa ilmoituksesta Suomen kansalaisuuden sillä perusteella, että hänen isänsä on Suomen kansalainen.
- Kansalaisuuslain 32 § koskee isyyden kumoamisen vaikutusta ja sitä, milloin voidaan päättää, että lapsi menettää isän kansalaisuuden perusteella saadun Suomen kansalaisuuden.
- Kansalaisuuslain 58 § on siirtymäsäännös, jonka mukaan Suomen kansalaisuus voitiin eräissä tapauksissa saada isän Suomen kansalaisuuden perusteella ilmoituksesta, joka oli tehtävä viiden vuoden kuluessa siitä, kun kansalaisuuslaki tuli voimaan 1. kesäkuuta 2003.

Sisäministeriö toteaa, että voimassa oleva kansalaisuuslaki sisältää kattavan sääntelyn Suomen kansalaisuuden saamisesta, säilyttämisestä ja menettämisestä. Niistä edellytyksistä, joiden nojalla henkilö saa, säilyttää tai menettää Suomen kansalaisuuden, samoin kuin menettelystä tällaista asiaa käsiteltäessä, säädetään kansalaisuuslaissa (kansalaisuuslaki 1 §, lain soveltamisala ja tarkoitus).

Sisäministeriö katsoo, että myös se, miten äitiyslakia on sovellettava kansalaisuuslain yhteydessä, olisi sisällytettävä kansalaisuuslakiin, jotta Suomen kansalaisuutta koskevat säännökset säilyisivät edelleenkin mahdollisimman selkeinä ja kattavina kansalaisuuslaissa.

Sisäministeriötä ei ole aiemmin kuultu siitä, miten äitiyslaki vaikuttaisi kansalaisuuslakiin.

Sisäministeriö katsoo, että ehdotettu äitiyslaki edellyttää kansalaisuuslain muuttamista. Koska kansalaisuuden saamisesta, säilyttämisestä ja menettämisestä on säädetty kootusti kansalaisuuslaissa, myös äitiyden vahvistamisen ja kumoamisen vaikutuksesta niihin olisi säädettävä kansalaisuuslaissa. Kansalaisuuslain muuttamista koskevaa ehdotusta ei kuitenkaan pystytä laatimaan annetussa aikataulussa kuluvan viikon aikana, koska lainkohtien muuttaminen edellyttäisi paitsi perehtymistä äitiyslakia koskevaan ehdotukseen, myös Maahanmuuttoviraston kuulemista asiasta.

Erityisasiantuntija Hanna Pihkanen

Postiosoite:
Sisäministeriö
PL 26
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoitteet:
Kirkkokatu 12, Helsinki
Vuorikatu 20, Helsinki

Puhelin:
Vaihde
0295 480 171
Faksi:
09 1604 4635

Virkasähköpostiosoite:
kirjaamo@intermin.fi
www.intermin.fi